

Aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw drs. C. J. Schouten
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: Herbeoordeling glyfosaatmiddelen

Geachte mevrouw Schouten,

Het Ctgb werkt aan de herbeoordeling van **gewasbeschermingsmiddelen** op basis van glyfosaat. Daarbij toetst het Ctgb of het gebruik van toegelaten glyfosaatmiddelen nog steeds veilig is voor mens, dier en milieu en of de toelating voldoet aan de Europese goedkeuringsvoorwaarden voor glyfosaat. Het College heeft, vooruitlopend op besluitvorming over de herbeoordeling van individuele middelen, twee principebesluiten genomen die gelden als uitgangspunt voor de beoordeling van glyfosaathoudende middelen. Het betreffen besluiten over **voorogsttoepassingen** en beperkingen ter voorkoming van normoverschrijdingen in oppervlaktewater bestemd voor de bereiding van drinkwater. Gezien de maatschappelijke en politieke aandacht voor glyfosaat en de door de Tweede Kamer aangenomen motie De Groot acht het Ctgb het van belang om u lopende het herbeoordelingsproces hierover te informeren.

Commented 5.1.2.8 W00 Moet niet 1 zinnetje worden toegevoegd dat in de rest van NL geen drinkwaternormen worden overschreden? Voor een buitenstaander is dit wellicht niet meteen duidelijk.

Voorogsttoepassingen van glyfosaat

Op grond van EU-uitvoeringsverordening 2017/2324 (tot verlenging van de goedkeuring van de werkzame stof glyfosaat) zijn alleen herbicidetoepassingen van **glyfosaat** toelaatbaar.

Op basis van advies van de NVWA concludeert het Ctgb dat een aantal volveldstoepassingen vlak voor de oogst wordt ingezet voor een versnelde uniforme afrijping van het gewas en daarmee niet als een herbicidetoepassing. Dergelijke toepassingen zijn in strijd met de EU-uitvoeringsverordening en het College acht dit type toepassingen dan ook niet meer toelaatbaar. De overweging daarbij is dat het bij een goede teeltpraktijk niet meer nodig is om onkruiden kort vóór de oogst volvelds te bestrijden.

Het gaat hierbij **bijvoorbeeld** om volveldstoepassingen vlak voor de oogst in **volgroeide gewassen** van:

Commented [IBE2]: Moet hier inderdaad **bijvoorbeeld** staan? Ik was steeds in de veronderstelling dat dit het lijstje is. Kan hier niet met name staan?

- Granen (tarwe, gerst, rogge, haver, triticale en spelt, wintertarwe, wintergerst, zomertarwe, zomergerst);
- Droog te oogsten erwten en bonen;
- Peulvruchten;
- Lijnzaad, koolzaad en mosterd.

Pleksgewijze toepassing (maximaal 10% van het perceel) kort voor de oogst is wel te verdedigen als lokale onkruidbestrijding en vanuit dat oogpunt zijn er dus geen bezwaren tegen een toelating, mits uit de (her)beoordeling blijkt dat een dergelijke toepassing veilig is voor mens, dier en milieu.

Glyfosaat in oppervlaktewater dat bestemd is voor de bereiding van drinkwater

Een onderdeel van de (her)beoordeling is de toetsing aan de drinkwaternorm. Uit monitoringsdata over reeksen van jaren is gebleken dat in het stroomgebied van de Maas op diverse meetpunten in de nabijheid van drinkwaterinnamepunten concentraties glyfosaat gevonden worden boven de drinkwaternorm. De norm wordt al bij binnenkomst van de Maas in Nederland overschreden, maar het Nederlands gebruik draagt eveneens bij aan de normoverschrijdingen verderop in het stroomgebied. De mate van overschrijding neemt stroomafwaarts weliswaar af, maar de toetsconcentratie blijft boven de drinkwaternorm. Sinds enkele jaren is wel een licht dalende trend zichtbaar.

Commented [IBE3]: Hier moet de door Martin voorgestelde zin tussen dat in 2 stroomgebieden geen overschrijding is

Het Ctgb beoordeelt deze voortdurende normoverschrijdingen op enkele innamepunten op basis van gegevens van aanvragers en overige publiekelijk beschikbare informatie, overige monitoringsgegevens en data over effecten van reeds genomen maatregelen ter beperking van de normoverschrijdingen. Het Ctgb heeft naar aanleiding van de voortdurende normoverschrijdingen op enkele innamepunten aanvullende gegevens bij aanvragers opgevraagd en beoordeeld, evenals overige publiekelijk beschikbare informatie, overige monitoringsgegevens en data over effecten van reeds genomen maatregelen ter beperking van de normoverschrijdingen. Tot deze laatste maatregelen behoort ook het verbod (vanaf 1 november 2017) op het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de land- en tuinbouw¹. De uitgevoerde analyses hebben aangetoond dat in Nederland het gebruik op gesloten en half-open verhardingen in Nederland de grootste bijdrage levert aan de geconstateerde overschrijdingen.

Commented [S.1.2.6 W00]: Neutraler; slechts enkele lopende aanvragen zijn al beoordeeld en hiervoor zijn AV opgevraagd. De rest moet nog beoordeeld worden. Anders aangeven dat het om de beoordeling van de eerste aanvragen gaat.

Commented [IBE5]: Mee eens, aangeven dat het om de eerste aanvragen gaat is met de herformulering van S.1.2.6 V volgens mij niet meer nodig.

Het Ctgb verleent op grond van de Europees vastgestelde Uniforme Beginselen geen toelating als na toepassing van een gewasbeschermingsmiddel conform de gebruiksvoorschriften normoverschrijdingen verwacht kunnen worden in oppervlaktewater bestemd voor de bereiding van drinkwater.

Het Ctgb zal daarom een gebiedsbeperkende maatregel gaan stellen voor het Maasstroomgebied.

Door een volledig verbod voor het stroomgebied van de Maas voor de toepassing op alle gesloten en half-open verhardingen in het stroomgebied van de Maas niet toe te laten zal de bijdrage van het wordt voorkomen dat Nederlands gebruik bijdraagt aan de normoverschrijdingen verminderen waardoor deze zullen naar verwachting de normoverschrijdingen verder zullen dalen. Bij de emissie naar het oppervlaktewater kan geen onderscheid gemaakt worden tussen professioneel en niet-professioneel gebruik. Daarom zullen de toepassingen op gesloten en half-open verhardingen in het Maasstroomgebied noch voor professionele noch voor particuliere gebruikers niet worden toegelaten. Omdat geen toelating voor deze toepassingen wordt verleend, betekent het automatisch dat glyfosaatbevattende middelen in het Maasstroomgebied ook niet meer kunnen worden toegepast voor de uitzonderingen zoals genoemd in de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Rbg, art. 8.1-8.3).

Commented [S.1.2.6 W00]: Voorkomen is te sterk. Bijdrage aan het verminderen van normoverschrijdingen.

.....zal de bijdrage van het Nederlands gebruik aan de normoverschrijdingen naar verwachting significant verminderen waardoor deze in zijn geheel zullen dalen.

¹ Per 1 november 2017 is het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw verboden. Er gelden enkele uitzonderingen. Per 31 maart 2016 was het al verboden voor professionele gebruikers om gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken op een verhard oppervlak buiten de land- en tuinbouw. (artikel 27b lid 1 Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden).

Het Ctgb past deze twee principebesluiten toe bij de herbeoordeling en bij nieuwe toelatingsaanvragen voor glyfosaatmiddelen. Het Ctgb verwacht de eerste herbeoordelingsbesluiten eind dit jaar te kunnen nemen.

Hoogachtend,

De voorzitter van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden,

Dhr. Ir. J.F. de Leeuw